

INSERCIÓ LABORAL DELS ENSENYAMENTS PROFESSIONALS 2011



Cambra de Comerç
de Girona

INFORME COMARQUES GIRONINES



Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament



Consell General de Cambres
de Catalunya

INSERCIÓ LABORAL DELS ENSENYAMENTS PROFESSIONALS 2011

PRESENTACIÓ

El Departament d'Ensenyament, el Consell General de Cambres de Catalunya i la Cambra de Comerç de Girona un any més presenten els resultats de l'estudi d'inserció dels graduats en formació professional i els ensenyaments de règim especial.

Aquest estudi, fruit de la col·laboració institucional, és un referent fonamental que ha contribuït durant els darrers anys, a la millora del sistema de formació professional inicial. De forma directa ha estat essencial per a la millora contínua del sistema de pràctiques formatives a les empreses. La seva continuïtat al llarg d'aquests anys ens aporta, a més de les dades anuals, una sèrie històrica única que permet una lectura longitudinal de la inserció laboral dels graduats i la seva relació amb la conjuntura econòmica. En el moment actual és important disposar d'instruments com aquest, resulta fonamental per interpretar les tendències en el mercat de treball pel que fa a les necessitats de persones qualificades i poder actuar sobre el sistema tant en la planificació com en l'adaptació dels ensenyaments.

Totes tres institucions han desenvolupat el projecte "Inserció laboral dels Ensenyaments Professionals a Catalunya", amb la intenció de conèixer la situació laboral i formativa de l'alumnat graduat dels diferents ensenyaments professionalitzadors, entre sis i nou mesos després d'haver finalitzat els seus estudis. Aquest estudi ens permet conèixer les característiques de la inserció segons variables fonamentals com el nivell de formació o l'especialitat, com ara:

- L'especificitat de les persones graduades de formació professional inicial i els ensenyaments de règim especial.
- Les necessitats de qualificació i formació deduïbles a partir del comportament en el mercat de treball de les persones graduades en relació amb els ensenyaments realitzats.



- Deduir els impactes de la crisi econòmica en els processos d'inserció laboral de les persones graduades, i disposar d'una sèrie històrica que permeti interpretar les tendències.

Aquesta informació pot ser útil tant per als joves a l'hora de prendre decisions en la prossecució dels seus estudis. També ho serà per a les seves famílies i per als tutors i orientadors professionals. A més, aportarà coneixement als agents econòmics i socials, representants polítics, comunicadors, experts i tècnics de les diverses institucions implicades.

Aquests estudis d'inserció dels graduats han estat pioners i han fet un gran servei a la imatge dels ensenyaments professionalitzadors. Per verificar la seva qualitat es va fer un estudi de contrast diferit després del primer informe de l'any 2007. Més recentment, el Consell Superior d'Avaluació ha presentat els resultats de l'Avaluació de la Formació Professional a Catalunya que confirmen, una vegada més, les conclusions sobre la inserció dels graduats. L'important valor i fiabilitat de les dades analitzades en els quatre estudis anteriors han encoratjat a totes les institucions, Departament d'Ensenyament, Consell de Cambres, i Cambra de Comerç de Girona a seguir realitzant aquest projecte, que ha esdevingut un instrument de referència tant per la informació i l'orientació com per una planificació d'una oferta formativa més ajustada a les necessitats de qualificació professional.

A continuació es presenten, en format sintètic, les conclusions més rellevants dels resultats del projecte.



METODOLOGIA UTILITZADA

Per tal de conèixer la situació laboral i formativa dels graduats dels ensenyaments professionals entre sis i nou mesos després d'haver finalitzat els seus estudis, s'ha aplicat la mateixa metodologia que en les anteriors edicions de estudi: mitjançant enquesta censal sobre l'alumnat dels diferents ensenyaments professionals de tots els centres públics i privats de Catalunya que havien completat els seus estudis en finalitzar el curs.

L'enquesta es va tramitar a tots els centres educatius i es trobava disponible en format electrònic en l'aplicació *eBID* (Banc Integrat de Dades) de la pàgina del Consell General de Cambres de Catalunya (<http://www.cambrescat.es>).

A nivell de Catalunya, l'enquesta es va tramitar a 378 centres docents (274 centres de titularitat pública i 104 de titularitat privada) i es trobava disponible en format electrònic en l'aplicació qBID (Banc Integral de Dades) del web del Consell General de Cambres de Catalunya. L'univers de l'enquesta censal és de 36.944 persones graduades en el curs 2009-2010, corresponent al total de les persones que han superat completament un qualsevol dels ensenyaments professionalitzadors: un cicle professional inicial, d'arts plàstiques i disseny, o d'ensenyaments d'esports, o algun dels ensenyaments artístics superiors (de disseny, de dansa, de música, d'art dramàtic o de conservació i restauració de béns culturals) o bé un programa de qualificació professional inicial. D'aquest univers, 15.800 són graduats de nivell mitjà; 17.102 de nivell superior, i 4.042 corresponen als PQPI.

En l'informe de les comarques gironines hi han col·laborat 25 centres educatius i s'han analitzat 1.617 enquestes.

S'ha d'agrair a tots ells la seva contribució, sense la qual no hagués estat possible realitzar aquest projecte, que satisfà la necessitat de comptar amb un instrument fiable, actualitzat i útil per a l'orientació professional.

El formulari de l'enquesta, seguint el format del curs anterior, constava de set preguntes senzilles, una d'elles desdoblada, i tres d'elles amb modificacions, de les quals únicament es contestaven aquelles que s'apliquen a la situació particular de l'alumne graduat, a través de quatre itineraris en funció de la primera de les qüestions.



L'enquesta va ser complimentada pel propi personal del centre (tutor o tutora de Formació en Centre de Treball – FCT- o coordinador o coordinadora d'FP, tal i com recull la normativa) i es va formular a les persones graduades per via preferentment telefònica, per bé que alguns centres la van formular presencialment o a través del correu electrònic.

L'aplicació *eBID* ha permès generar finalment una base de dades a partir de les enquestes complimentades.

La nomenclatura emprada en les series de dades és la següent:

- **Alumnes enquestats**

Nombre de persones graduades que han contestat l'enquesta d'inserció laboral.

- **Alumnes graduats**

Nombre de persones que, segons el centre educatiu, han superat un cicle formatiu o altres estudis considerats i que estan, doncs, en condicions d'obtenir el títol corresponent als estudis cursats.

- **Busca feina / Continua estudis / Estudia i treballa / Treballa**

Columnes corresponents als camps de resposta de la pregunta de l'enquesta d'inserció laboral "*Quina és la teva situació actual?*".

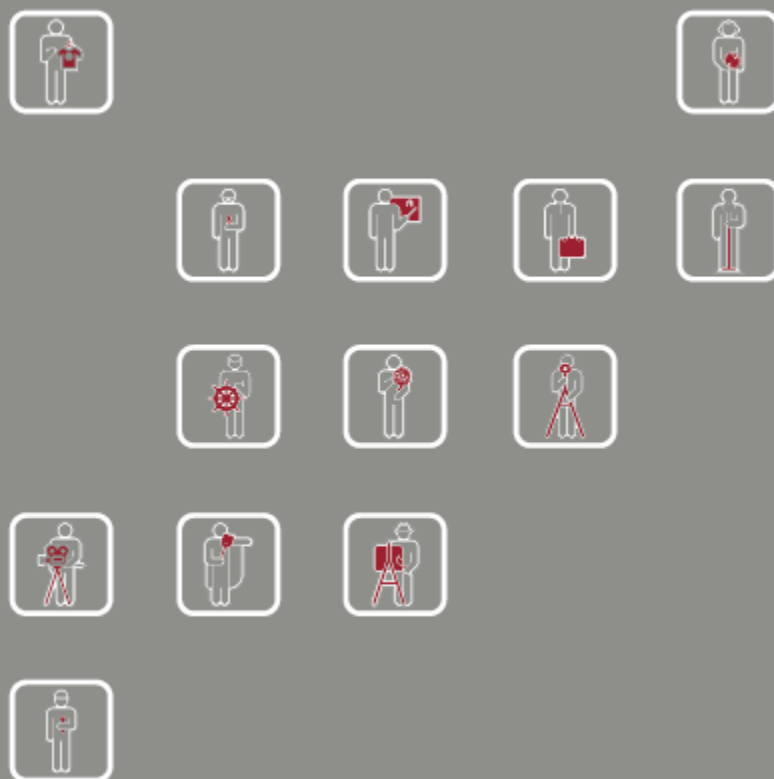
- **Inserció i promoció**

Suma dels percentatges de persones graduades que han respost a la pregunta de l'enquesta "*Quina és la teva situació actual?*": que "*treballen*", o que "*estudien i treballen*", o que "*continuen estudiant*".

- **Feina relacionada amb estudis**

Percentatge d'aquelles persones graduades que contesten que "*treballa*" o "*estudia i treballa*", i que afirma tenir una feina relacionada amb el cicle formatiu que han cursat.





RESULTATS RELLEVANTS DE
L'ESTUDI D'INSERCIÓ LABORAL

RESULTATS RELLEVANTS DE L'ESTUDI D'INSERCIÓ LABORAL

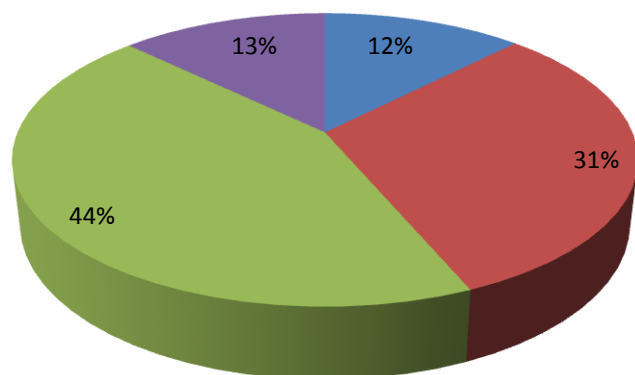
El Gràfic 1. *Situació laboral i formativa de les persones graduades en ensenyaments professionals*

Permet tenir una primera visió general de les opcions d'inserció de tots els enquestats al cap de sis i nou mesos d'haver finalitzat els seus estudis i estar en condicions d'obtenir el títol (que en l'estudi denominarem "graduats" dels ensenyaments corresponents).

Com es pot comprovar, un 31% ja s'ha incorporat plenament al mercat laboral (a l'estudi de Catalunya és un 30%) i un altre 13% compagina la feina amb els estudis (a Catalunya un 17%). Aquests dos col·lectius representen el 44% dels graduats (a Catalunya el 47%). D'altra banda, destaca com a col·lectiu amb més pes, el dels graduats que continuen, amb l'afany de millorar el seu nivell de qualificació, la seva formació acadèmica. Aquest grup representa el 44% dels graduats (a Catalunya el 40%). Finalment, el 12% dels enquestats buscava feina en el moment de respondre l'enquesta (a Catalunya el 13%).

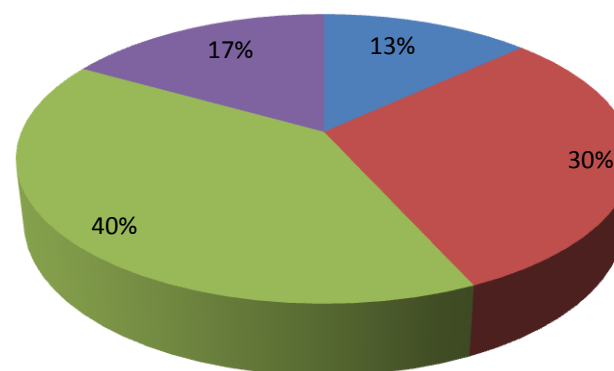
Situació laboral i formativa a Girona

■ ESTIC BUSCANT FEINA ■ ESTIC TREBALLANT
■ CONTINUO ESTUDIANT ■ ESTUDIO I TREBALLO



Situació laboral i formativa a Catalunya

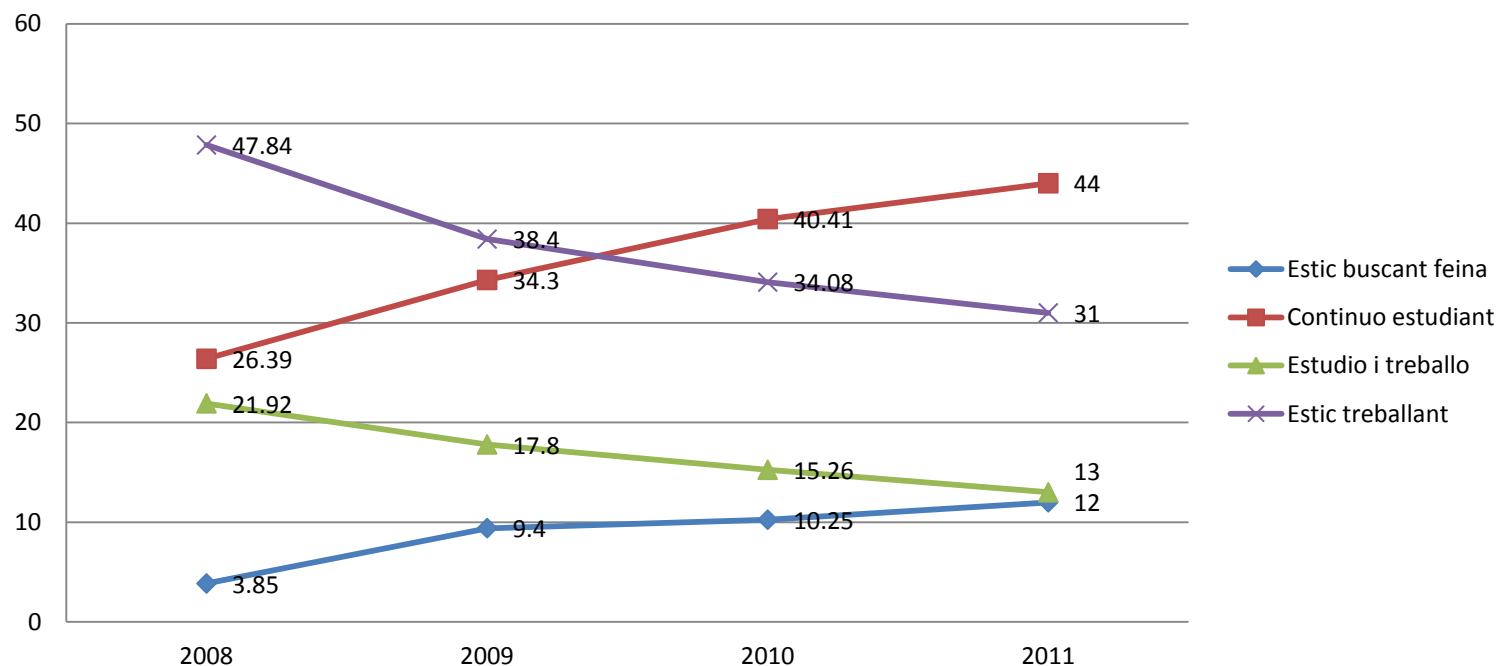
■ ESTIC BUSCANT FEINA ■ ESTIC TREBALLANT
■ CONTINUO ESTUDIANT ■ ESTUDIO I TREBALLO



El Gràfic 2. Evolució dels itineraris d'inserció dels graduats (2008-2011) mostra quins han estat els canvis que, al llarg dels darrers 4 anys s'han anat produint en la situació laboral i formativa dels graduats en ensenyaments professionals, i que permeten analitzar les tendències seguides per cada una de les opcions previstes.

En primer lloc, s'ha produït un decreixement progressiu en els graduats que han trobat feina, que han passat d'un 48% l'any 2008 a un 31% l'any 2011. La davallada percentual més significativa es va produir entre els anys 2008 i 2009, quan la quantitat de graduats inserits plenament al mercat de treball va disminuir en 10 punts percentuals.

Evolució situació laboral i formatives 2008-2011



En segon lloc, s'observa que els graduats que continuen estudiant han evolucionat de forma inversa a la descrita pels que treballen. Al llarg del període analitzat, han anat incrementat de manera considerable el seu pes, tot passant de representar un 26% l'any 2008 a representar un 44% l'any 2011.

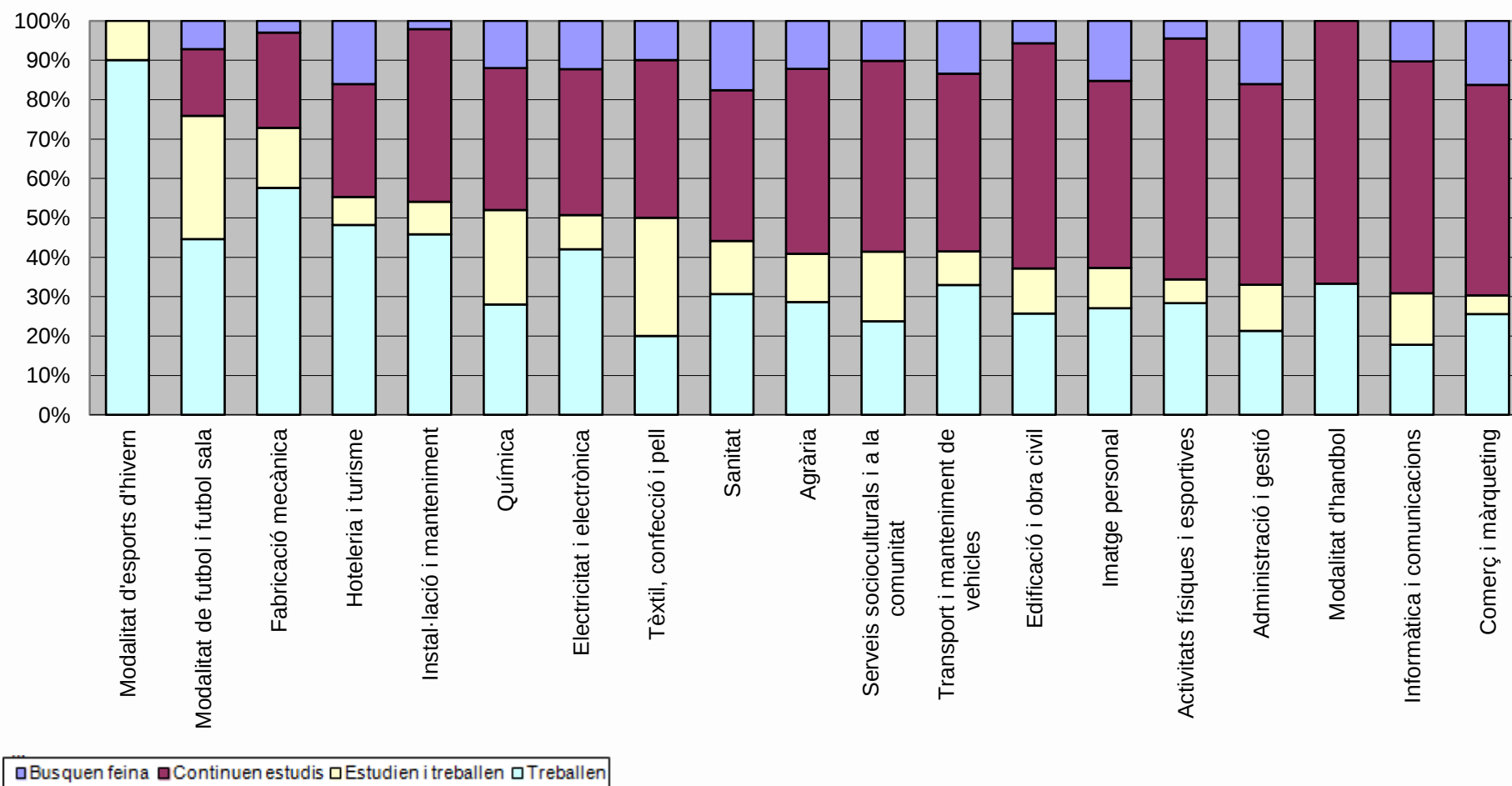
En tercer lloc, els graduats que compaginen estudis i feina han experimentat un decreixement al llarg de tot el període passant de representar un 22% l'any 2008 a un 13% l'any 2011.

En quart lloc, es constata un creixement dels graduats que cerquen feina , ja que s'ha passat d'implicar el 4% dels graduats a augmentar fins el 12%.



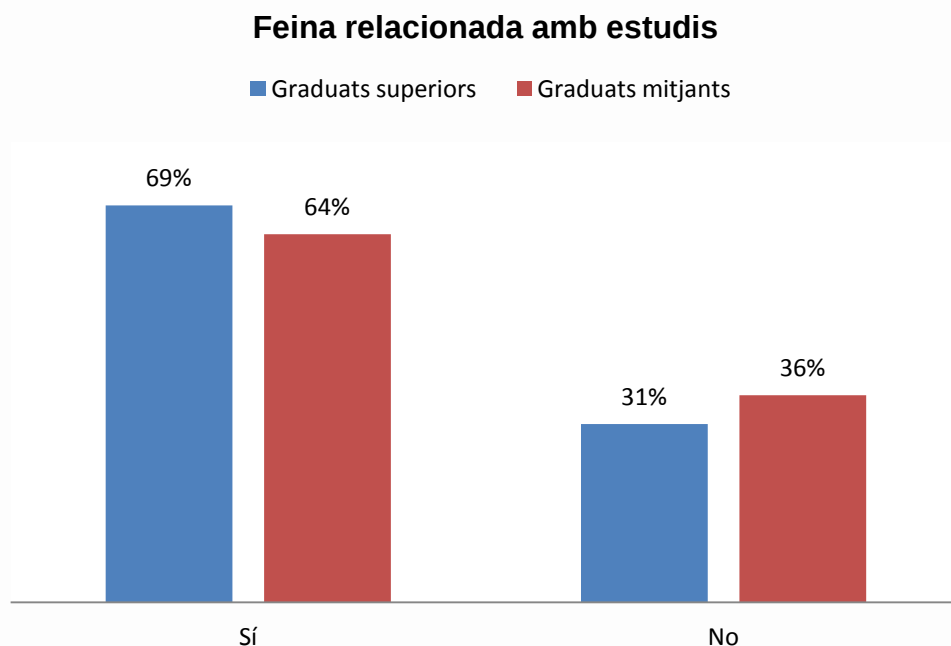
El Gràfic 3 – Situació laboral i formativa segons família professional i ensenyaments desglossa la situació dels enquestats segons la família professional a la qual pertanyen.

Situació laboral i formativa segons família professional ordenada per inserció laboral: Girona



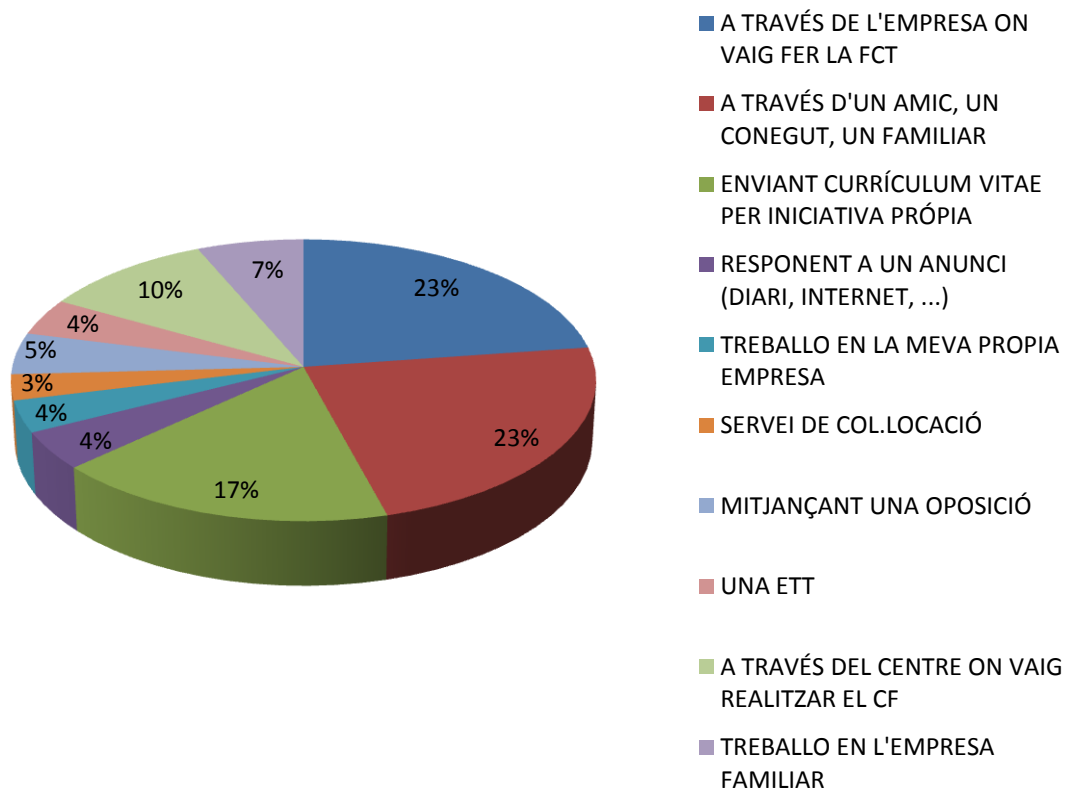
El Gràfic 4. *Feina relacionada amb els estudis*

En el següent gràfic es mostra la percepció que tenen els graduats que estan treballant davant la pregunta si la seva feina actual està relacionada amb els estudis realitzats. Podem veure, que els graduats superiors opinen que tenen una feina relacionada en un 69% i els graduats mitjans en un 64%. En canvi, un 31% dels graduats superiors i un 36% dels graduats mitjans consideren que les feines que realitzen no estan relacionades amb els seus estudis.



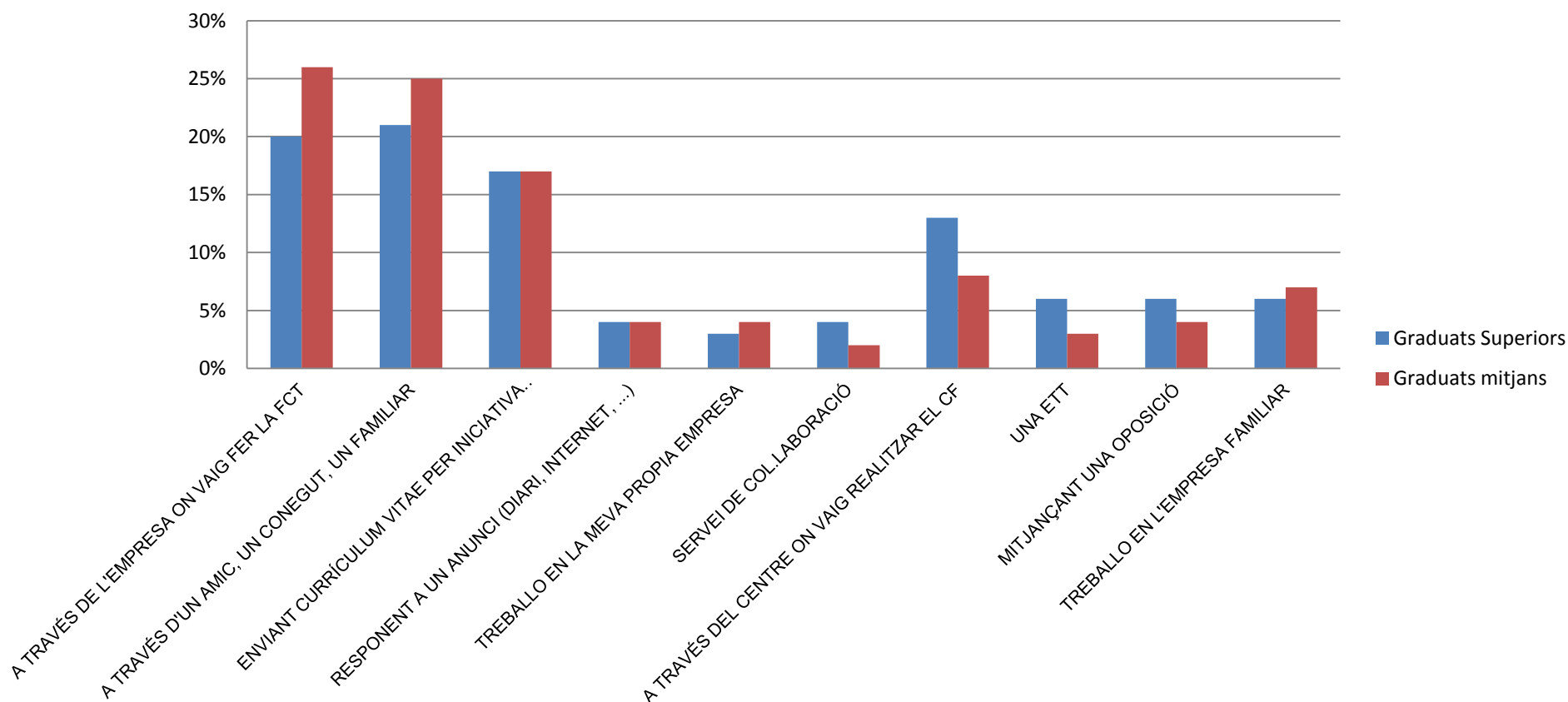
El Gràfic 5. Vies per trobar feina Les principals vies per trobar feina dels graduats són en primer lloc: *a través de l'empresa on va fer les pràctiques i a través d'amics, coneguts i familiars*; el segon lloc és: *enviant un currículum vitae per iniciativa pròpia* i en tercer i quart lloc trobem: *a través del centre on vaig realitzar el Cicle Formatiu i treball a l'empresa familiar*.

Vies per trobar feina



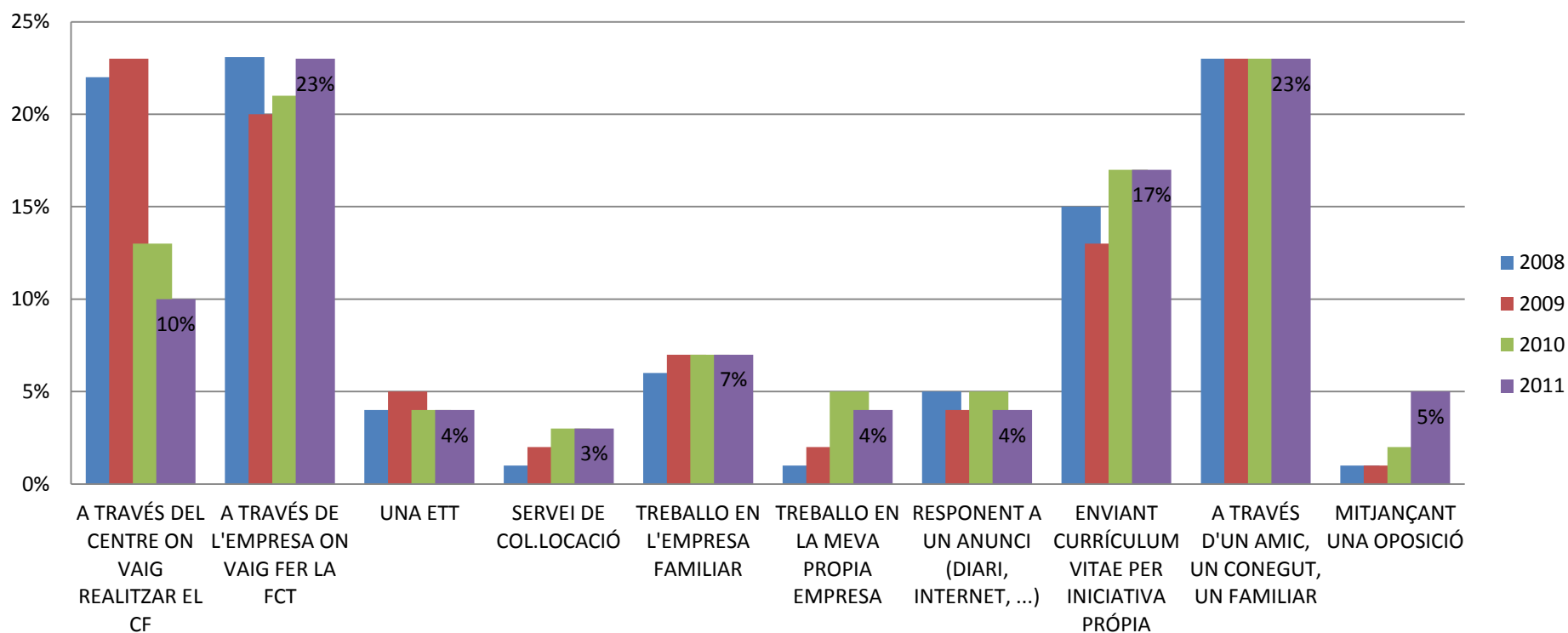
El Gràfic 6 Vies per trobar feina segons nivell formatiu. Si desglossem el gràfic anterior segons el nivell formatiu dels graduats, veiem que coincideixen en les principals vies per trobar feina: *a través de l'empresa on vaig fer les pràctiques i a través d'amics, coneguts o familiar*, seguit per *enviant el currículum vitae per iniciativa pròpia*, i *a través del centre on vaig estudiar*. Els graduats dels cicles superiors valoren més el centre on varen realitzar el cicle formatiu que els graduats mitjans.

Vies per trobar feina segons nivell formatiu



El Gràfic 7. Vies per trobar feina (comparativa 2008 – 2011) Es mostra el gràfic comparatiu de les principals vies per trobar feina en el període 2008-2011. Observem que hi ha un increment de la inserció *a través de l'empresa on vaig fer les pràctiques*, i un decreixement de la inserció que prové a través de la borsa de treball del centre, i es manté el canal *a través d'un amic, un conegut o un familiar*.

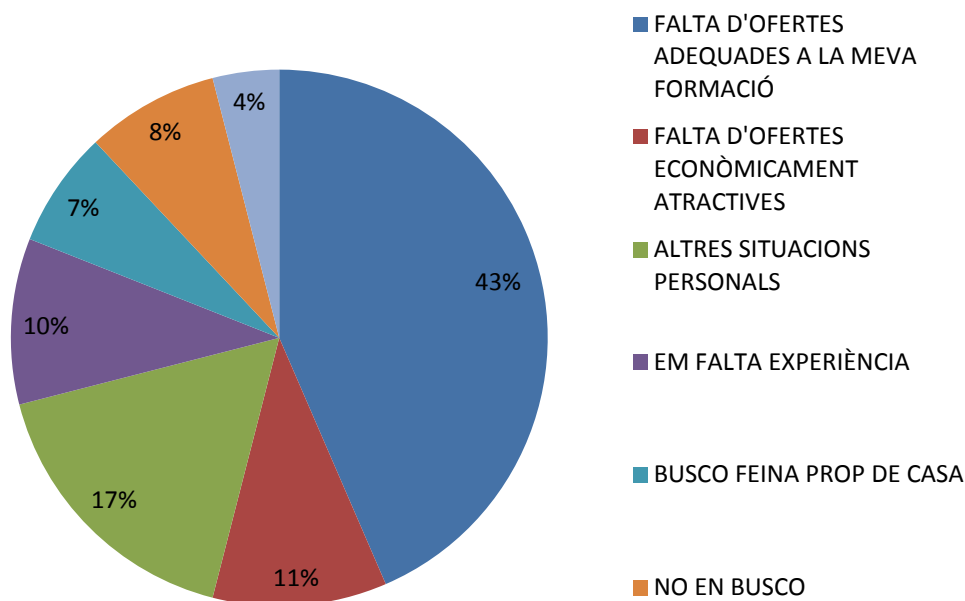
Evolució de les vies per trobar feina (2008-2011)



El Gràfic 8 Motius pels quals no troben feina analitza en profunditat i detall el col·lectiu dels que al cap de entre sis i nou mesos d'haver obtingut el graduat encara busca feina, que, a les comarques gironines, ha estat el 12% dels enquestats.

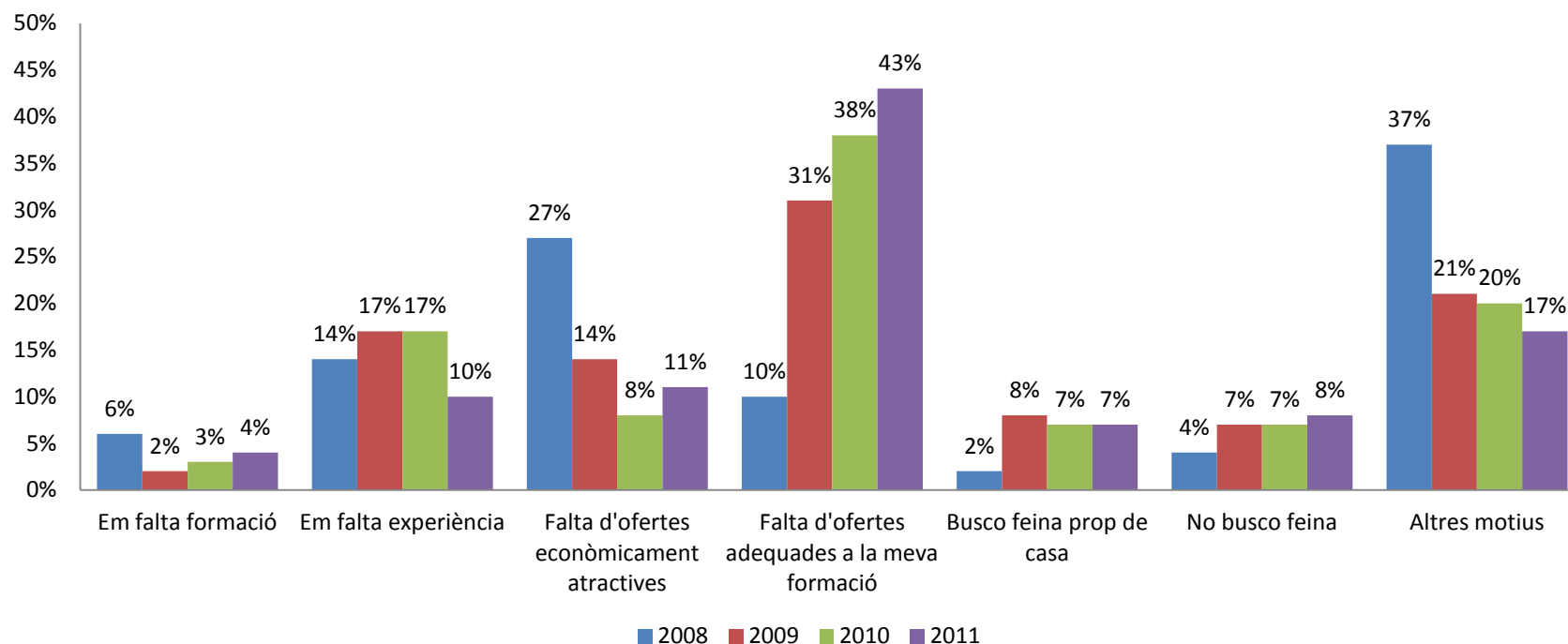
La principal raó, amb un 43% de respostes, és la manca d'ofertes adequades a la formació del graduat. Li segueix amb molta diferència: altres situacions personals amb un 17%.

Motius pels quals no troben feina



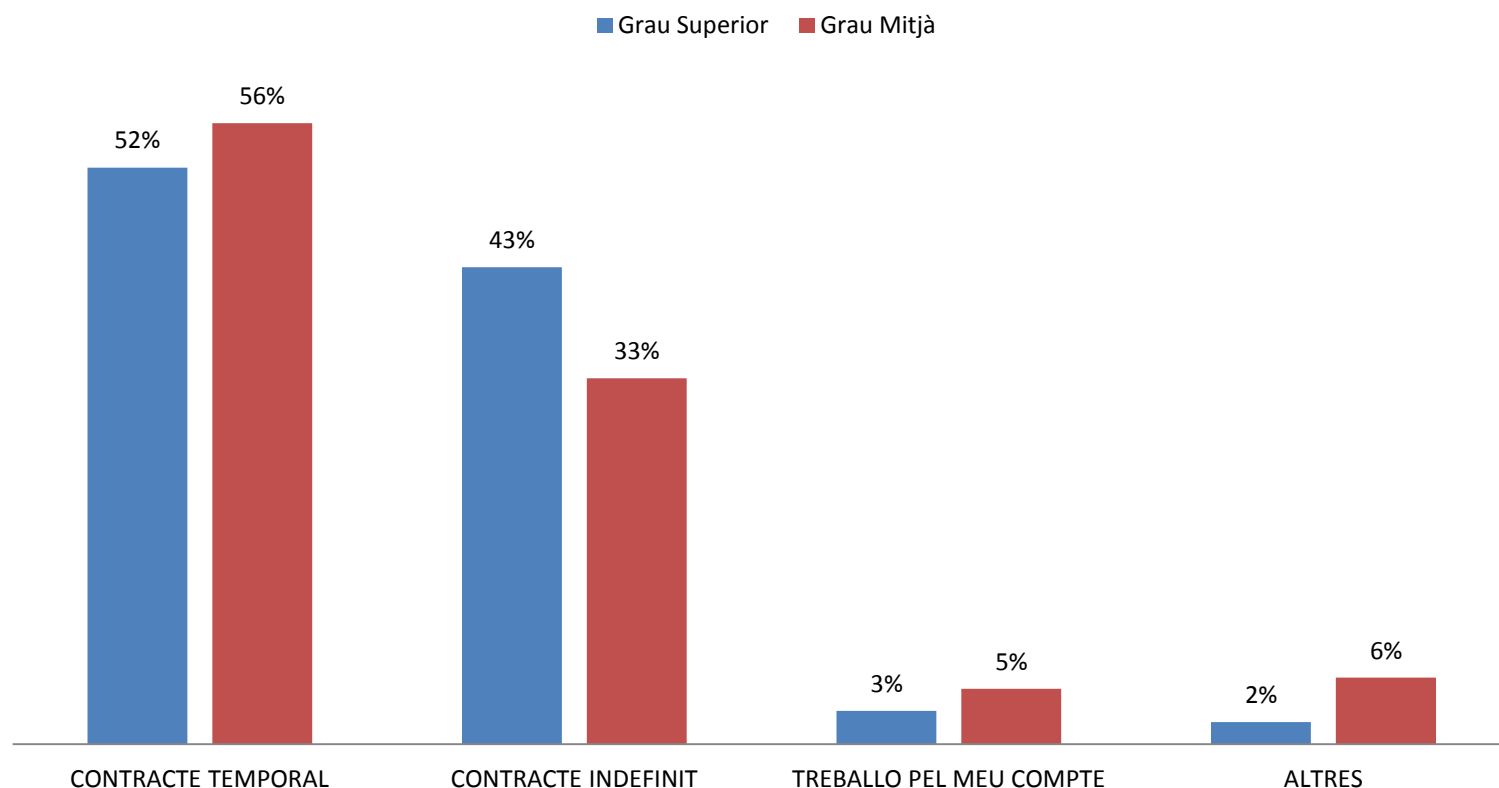
El Gràfic 9 Evolució dels motius pels quals els graduats no troben feina (2008-2011) Fa quatre anys un dels principals motius eren: *altres motius* i *la falta d'ofertes econòmicament atractives*, però al llarg del període 2008-2011 aquest motiu ha anat disminuint i ha augmentat la *falta d'ofertes adequades a la meva formació*.

Evolució dels motius pels quals els graduats no troben feina (2008-2011)



El Gràfic 11. Tipus de contracte segons nivell formatiu mostra que els contractes temporals són els que tenen més pes, i amb un percentatge més elevat en els graduats mitjans. En canvi, les contractacions indefinides són més elevades en els graduats superiors, un 43% davant d'un 33% en els graduats mitjans.

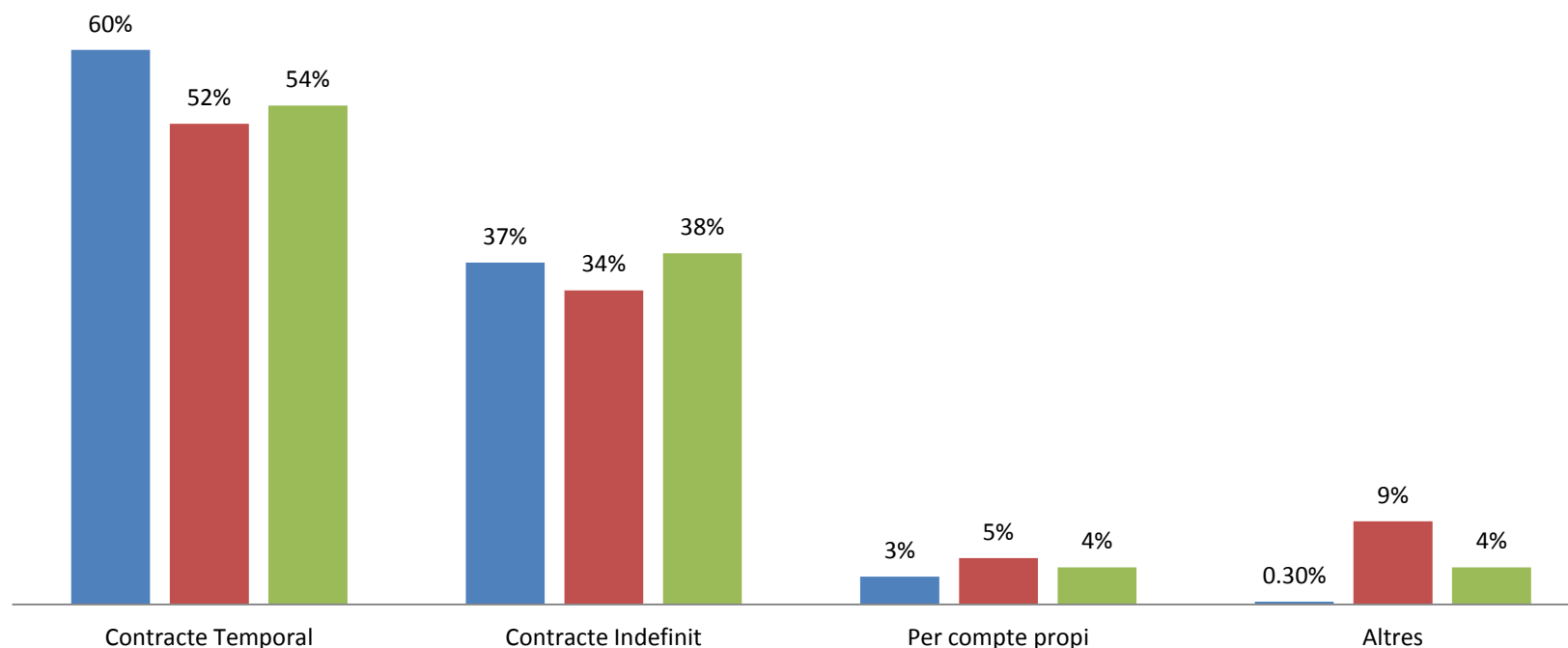
Tipus de contractes segons nivell formatiu



El Gràfic 12. Tipus i Evolució dels contractes 2009-2011 En aquest gràfic es veu el predomini de contractació temporal en els darrers anys amb un lleuger descens: del 60% l'any 2009 a un 54% l'any 2011. La contractació indefinida ha augmentat respecte l'any anterior, passant d'un 34% a un 38%.

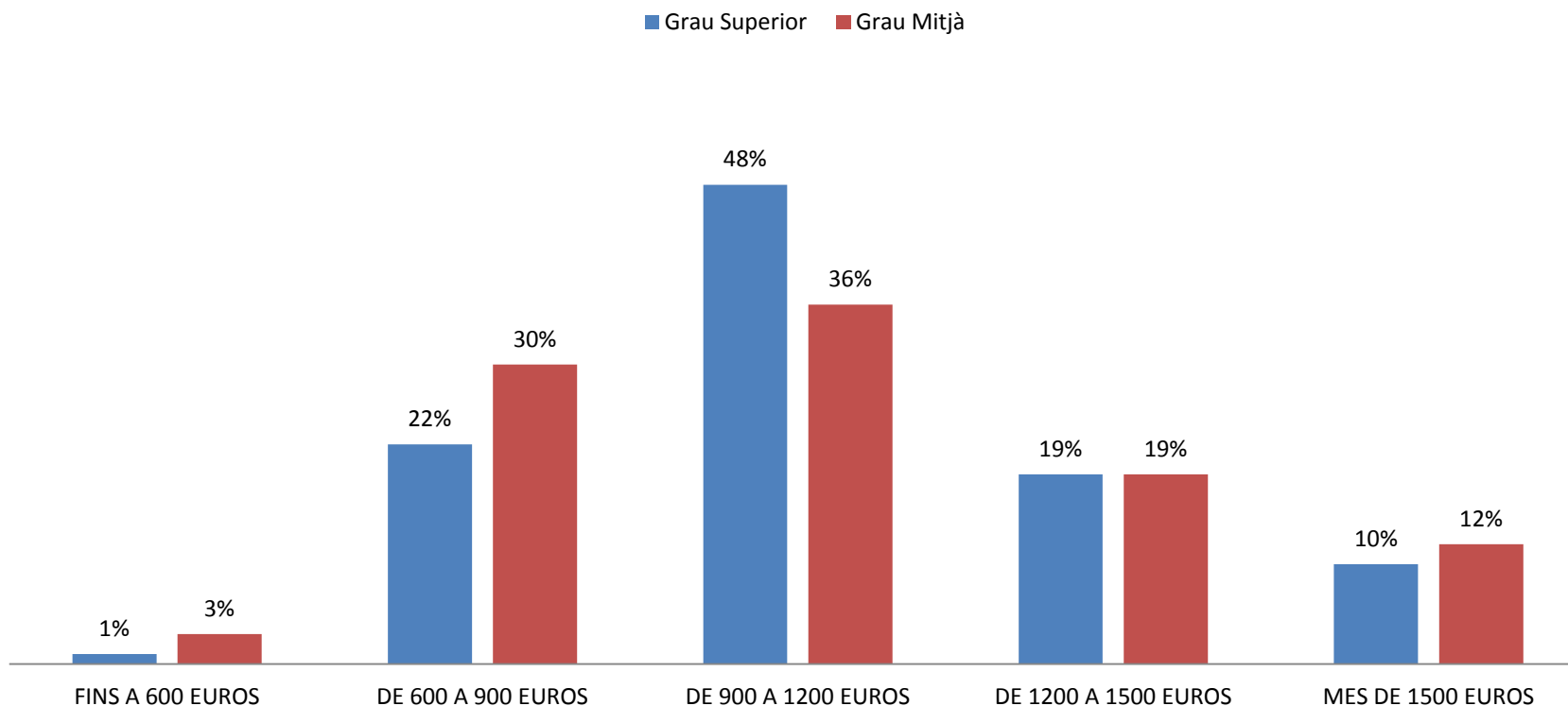
Tipus i evolució dels contractes (2009-2011)

■ 2009 ■ 2010 ■ 2011



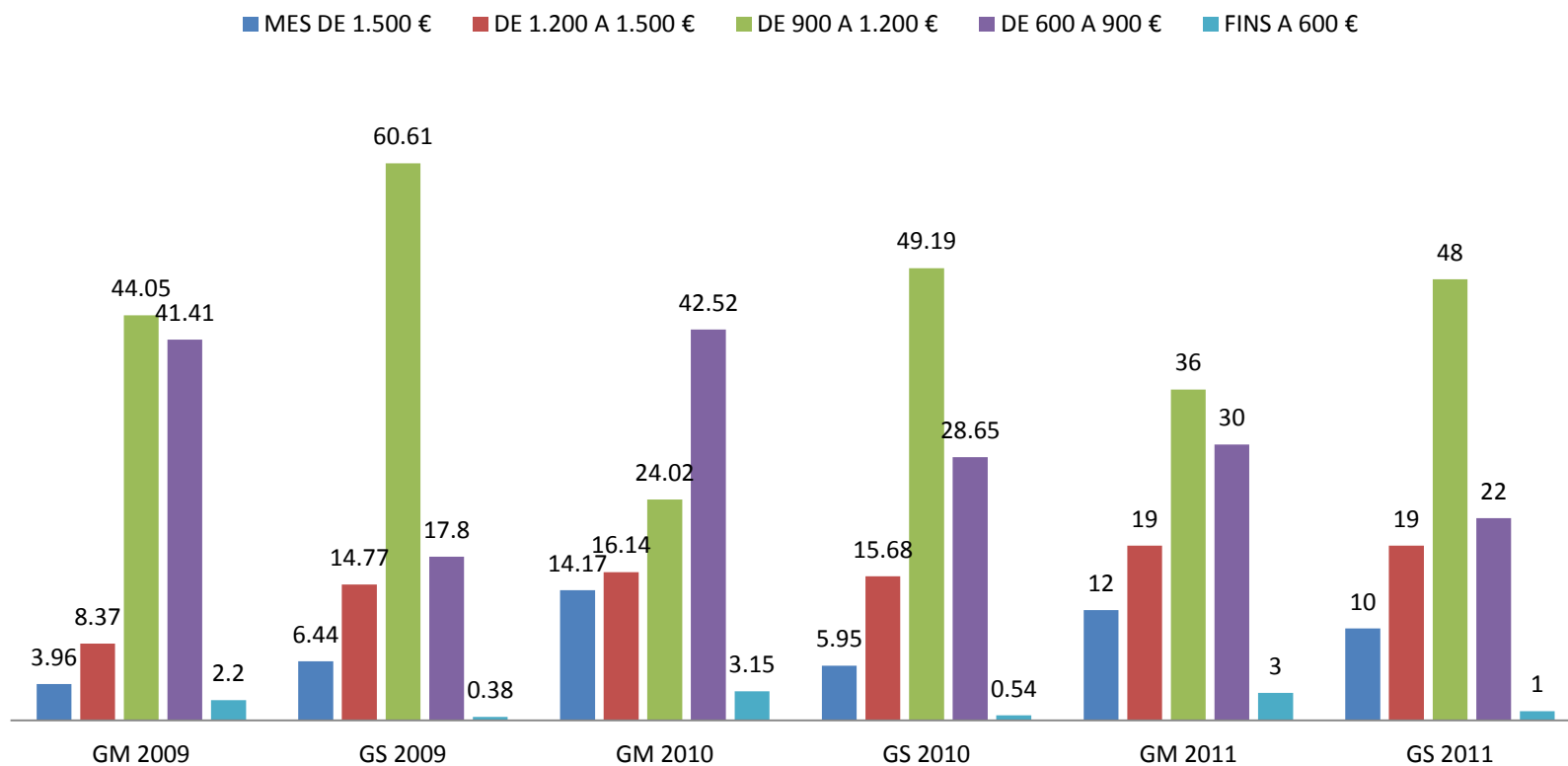
El Gràfic 13. Salaris dels graduats segons nivell d'estudis ens mostra que els graduats que han aconseguit un treball remunerat inferior als 600€ són un percentatge molt petit: un 1% dels graduats superiors i un 3% dels mitjans. El 48% dels graduats superiors i el 36% dels graduats mitjans reben un salari d'entre 900 i 1200€. S'observa també que hi ha un 19% de graduats tan superiors com mitjans amb sous de 1200 a 1500€ i un 10% de graduats superiors i un 12% de graduats mitjans amb sous de més de 1500€ al cap de entre sis i nou mesos d'acabar els estudis.

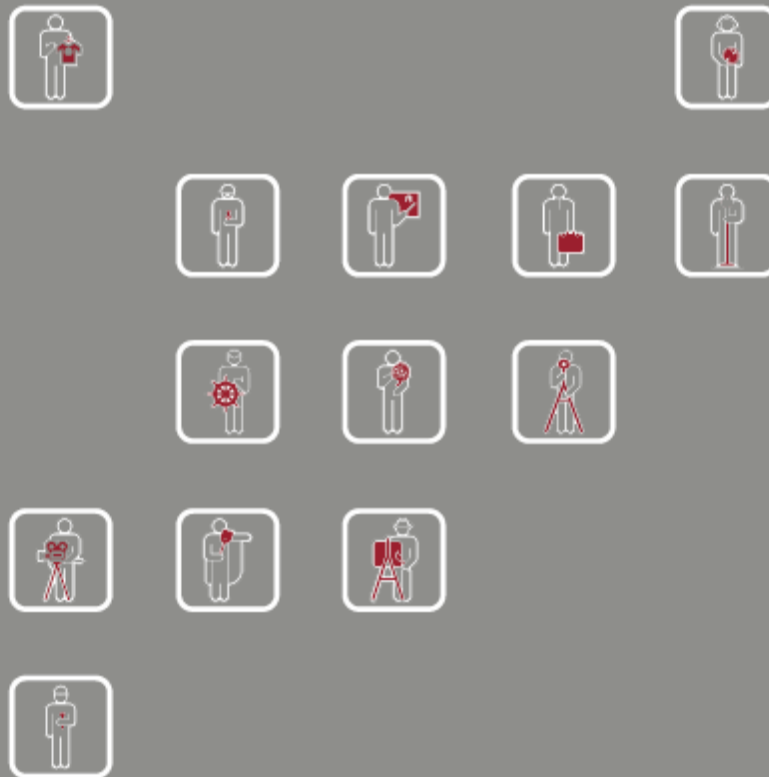
Salaris segons nivell d'estudis



El Gràfic 14. Evolució de salaris dels graduats segons nivell d'estudis ens indica que els sous més freqüents entre els graduats són els de la franja de 900 a 1200 euros, seguits pels de les franges de 600 a 900 euros i les de 1200 a 1500 euros. També observem que les franges més altes de salaris han augmentat passant d'un 3,96% en els graduats mitjans al 2009 a un 12% el 2011; i d'un 6,44% en els graduats superiors el 2009 a un 10% el 2011.

Evolució de salaris segons nivell formatiu





CONCLUSIONS

CONCLUSIONS

Com a conclusió general, aquesta anàlisi fa palès que els graduats de formació professional tot i l'enduriment dels efectes de la crisi econòmica en el mercat de treball, segueixen mantenint els índexs d'inserció laboral de les darreres promocions, la qual cosa posa en valor la bona salut de la formació professional inicial.

Destaquem que aquestes dades relativament positives de la inserció laboral dels graduats es donen en un període expansiu sense precedents de la formació professional inicial: aquest curs el nombre de graduats ha augmentat un 28,83% respecte el primer estudi (en termes absoluts es tracta de 29.082 graduats a Catalunya del curs 2009-2010, amb un augment de 6.508 respecte el curs 2005-2006). Per tant podem deduir que tot i el creixement experimentat en el nombre de graduats, la formació inicial encara té un llarg recorregut de creixement sostingut per als propers anys.

El creixement anual del nombre de graduats és considerable en termes d'ocupabilitat dels perfils de formació inicial, ja que, mentre el nombre de graduats anual augmenta, el nombre de llocs de treball disponibles (vacants) disminueix. Efectivament, l'escenari de la inserció laboral dels graduats és advers: caracteritzat per una destrucció progressiva de llocs de treball d'una magnitud sense precedents similars des de fa gairebé 30 anys. Des d'aquest punt de vista cal considerar el mercat de treball com a element central per analitzar els resultats de l'enquesta, més enllà del que indicarien les dades aïllades. Per posar en valor l'ocupabilitat de la formació professional inicial cal fer-ne, doncs, una lectura contextualitzada considerant el nombre de graduats que treballen o cerquen feina en relació amb el nombre de llocs de treball potencials.

Pel que fa als graduats del curs 2009-2010 han trobat feina un 31%, 3 punts inferior al curs anterior que va ser un 34%. Els que compatibilitzen treball i formació son un 13%, 2 punts inferior respecte l'any anterior que va ser del 15%. Els que busquen feina han augmentat 2 punts respecte l'any anterior que era el 10%. Tanmateix, han augmentat els graduats que continuen estudiant, enguany són el 44% i l'any anterior eren el 40%.



Cal tenir en compte l'escenari advers que correspon al moment de l'enquesta amb una taxa d'atur dels joves de 16 a 24 anys del 43,6% que lògicament explica les dificultats dels graduats per trobar feina que tot i així segueixen mantenint una ocupabilitat superior a la mitjana de Catalunya.

Des d'aquesta perspectiva deduïm, i és una de les conclusions centrals d'aquest estudi, que en tots els casos aquestes dades ens indiquen que la inserció dels graduats, tenint en compte el seu increment anual absolut i la disminució dels llocs de treball potencials se segueixen inserint extraordinàriament bé.

La relació entre la feina que han trobat els graduats i els estudis cursats ha augmentat respecte l'any anterior. L'any 2010 el 50% dels graduats creia que la feina estava relacionada amb els estudis, aquesta percepció ha augmentat al 66.5% dels graduats superiors i mitjans.

Les vies per trobar feina mostren que es manté el model dels anys anteriors al voltant dels centres on han estudiat que corrobora una vegada més la importància de les relacions dels centres de formació amb el seu entorn productiu sectorial i territorial. Ha augmentat la via d'inserció a través de l'empresa on varen realitzar la FCT, i ha disminuït la via de la borsa de treball del centre. La xarxa personal comparteix la primera posició juntament amb l'empresa de pràctiques. També ocupa un bon lloc la iniciativa pròpia d'enviar el currículum.

En relació amb els nivells salarials dels graduats en la fase d'inserció, l'anàlisi indica que el 48% dels graduats superiors i el 36% dels graduats mitjans reben un salari d'entre 900 i 1200€. S'observa també que hi ha un 19% de graduats tant superiors com mitjans en la franja de 1200 a 1500€ i un 10% de graduats superiors i un 12% de graduats mitjans amb sous de més de 1500€ al cap d'entre sis i nou mesos d'acabar els estudis.

En quant als tipus de contracte laboral es posa en evidència una relació positiva entre el nivell de qualificació dels graduats i l'estabilitat contractual i l'ocupabilitat. Si el comparem amb l'any anterior els percentatges són força similars amb un augment dels contractes temporals del 52% al 54%; i un augment dels contractes indefinits del 34% al 38% i un descens d'un punt percentual dels treballs per compte propi del 5% al 4%.



Entre les dificultats per trobar feina destaca fonamentalment "la manca d'ofertes laborals adequades a la formació rebuda", la qual cosa representa el 43% dels graduats.

En els darrers estudis ja es va constatar l'augment de les persones graduades que opten per ampliar la seva qualificació professional inicial, probablement induïdes per dos aspectes: en primer lloc, la convicció que amb més formació s'augmenta l'ocupabilitat, qüestió constatada per l'estudi d'inserció que ens ocupa; i, en segon lloc, la percepció de les constriccions del mercat de treball i les dificultats que se'n deriven de la inserció laboral que inviten a una estratègia de seguir-se formant a l'espera d'una certa expansió del mercat laboral. A nivell de Catalunya, en el cas dels PQPI, el 50,53% segueixen un CFGM. En el cas dels graduats de grau mitjà, el 64,19% dels graduats opten per preparar l'accés a un CFGS. En el cas dels de grau superior, el 74,50% opten per continuar estudis universitaris.

